

Typ av dokument <i>Riktlinjer</i>	Diarienummer <i>ASN-2022-7391</i>	Dokumentet gäller för <i>Ange verksamhet</i>
Beslutat av <i>Arbetsmarknads- och socialnämnden</i>	Beslutsdatum <i>2022-06-21</i>	Ansvar för implementering <i>Enhetschef inköpsenheten</i>
Ansvar för uppföljning och revidering <i>Ekonomichef</i>	Senaste revideringen <i>2025-11-01</i>	Bör följas upp senast <i>2027-01-01</i>

Riktlinjer för direktupphandling

Inledning

I upphandlingslagstiftningen anges att en upphandlande myndighet ska besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling. Inom Malmö stad utgör varje nämnd en egen upphandlande myndighet och varje nämnd ska därför fastställa sådana riktlinjer. Riktlinjer ska överensstämma med Lag om offentlig upphandling (LOU) och varje nämnds och bolags fastställda attestreglementen.

Detta dokument utgör arbetsmarknads- och socialnämndens riktlinjer för direktupphandling.

Riktlinjerna kompletteras med praktisk vägledning i form av instruktioner, rutinbeskrivningar och mallar som tagits fram av förvaltningen eller stadskontoret. Även det stöd och den information och vägledning som tillhandahålls av förvaltningens ekonomiavdelning är ett komplement till dessa riktlinjer.

Definition och gränsvärden

Om ett inköp ska göras av en vara eller tjänst som inte finns i de avtal som förvaltningen är avropsberättigade från och värdet, exklusive moms, på det som ska upphandlas är lägre än direktupphandlingsgränsen ska en direktupphandling genomföras.

Med direktupphandling avses ett tillvägagångssätt för tilldelning av kontrakt eller ingående av ramavtal där det inte finns formkrav på hur upphandlingen ska genomföras. Det gör direktupphandling till en enklare process utan krav på annonsering, tidsfrister eller anbud i visst format.

Gränsen för direktupphandling framgår av 19 a kap. 2 § Lagen om offentlig upphandling (LOU). Gränsen för direktupphandling av sociala tjänster och andra välfärdstjänster så kallade bilaga 2 tjänster framgår av 19 a kap. 3 § LOU. Aktuella gränsvärden finns även på upphandlingsmyndighetens hemsida.

Det är inte tillåtet att dela upp en direktupphandling i syfte att kringgå riktlinjen eller beloppsgränserna.

Principer för direktupphandling

De grundläggande principerna för upphandling gäller även vid direktupphandling. Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten behandla leverantörerna på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt. Direktupphandlingen ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Valet av leverantör ska göras på objektiva och affärsmässiga grunder. Regler om mutor och jäv ska iakttas.

Tillvägagångssätt vid direktupphandling

Inleda direktupphandling

Avdelnings-, enhets- och sektionsschef är behörig att besluta om att inleda direktupphandling, antagande av anbud (tilldelningsbeslut) samt tecknande, uppsägning och förlängning av avtal om värdet för varan eller tjänsten understiger 100 000 kr. För värden som överstiger 100 000 kr samt direktupphandling av sociala och andra särskilda tjänster i enlighet med bilaga 2 LOU sker motsvarande beslut i enlighet med nämndens beslutade delegationsordning.

För värden som överstiger 100 000 kr ska direktupphandlingen genomföras i samarbete med ekonomiavdelningens inköpsenhet.

Direktupphandlingar som överstiger 100 000 kr bör genomföras i Malmö stads upphandlingssystem.

Beslut om att inleda direktupphandling ska alltid ha föregåtts av en analys av anskaffningsbehovet med hänsyn till budget och hållbarhetsfaktorer. Analysen ska leda fram till en bedömning av lämpliga inköpsvägar eller om behovet kan lösas till exempel genom att återbruka eller reparera.

Beräkna kontraktsvärde

Vid direktupphandling ska värdet av varan eller tjänsten beräknas. Inköpets värde ska beräknas till det totala belopp som ska betalas, exklusive moms. Värdet ska även ta med kostnader för eventuella tillägg och förlängningar av avtalet, så att den totala summan speglar hela den möjliga avtalsperioden.

Vid beräkning av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss tid ska kontraktsvärdet uppskattas med ledning av det verkliga totala värdet under den föregående tolv månadersperioden eller det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som kommer att upphandlas under den tolv månadersperiod som följer på den första leveransen

Konkurrensutsättning

Direktupphandlingar ska konkurrensutsättas om det inte finns sakliga skäl för varför detta inte kan göras. Sådana skäl kan till exempel vara direktupphandling vid synnerlig brådska (19a kap 5§ LOU) eller reserverad upphandling (LOU, 4 kap, 18§).

Konkurrensutsättning avser att bidra till:

- att varor eller tjänster köps in till bästa möjliga pris och villkor
- en sund och öppen marknad där kvalificerade företag har en chans att vinna kontrakt.
- att skattemedel används effektivt

Offertförfrågan

En offertförfrågan är en begäran från en potentiell kund till ett företag om att få ett förslag (en offert) på pris och villkor för en vara eller tjänst. För varor och

tjänster där värdet på det som ska köpas överstiger 100 000 kr ska offertförfrågan vara skriftlig. I offertförfrågan ska tydligt framgå de specifika krav som finns på leverantören, varan eller utförandet av tjänsten. I de fall värdet understiger 100 000 kr men det finns ett behov av att tydliggöra specifika krav bör en skriftlig offertförfrågan och offert övervägas.

Utvärdering och kontroll

Inkomna anbud ska utvärderas utifrån de krav som ställts i offertförfrågan. För att säkerställa en sund konkurrens och minska risken för att oseriösa aktörer tar del av skattefinansierad välfärd ska en leverantörskontroll genomföras. Leverantören ska vidare uppfylla Malmö stads faktureringsvillkor.

Endast leverantörer som uppfyller samtliga krav och har godkända kontroller kan tilldelas avtal.

Tilldelningsbeslut och avtal

Vid en skriftlig offertförfrågan ska företag som lämnat offert få skriftlig information om beslut snarast möjligt. Beslutet ska motiveras objektivt. Skriftligt avtal ska upprättas med direktupphandlad leverantör.

Efterannonsering

Vid direktupphandling av sociala och andra särskilda tjänster enligt bilaga 2 LOU vars värde överstiger 700 000 kr ska en efterannons informera om upphandlingsresultatet. Efterannonsering ska göras i EU-databasen TED (Tenders Electronic Daily).

Dokumentation och diarieföring

Alla direktupphandlingar som överstiger 10 000 kr ska dokumenteras och diarieföras. Dokumentationen ska ske på ett sådant sätt att det är möjligt att följa genomförandet och vara tillräcklig för att motivera beslut under direktupphandlingens samtliga skeden. Dokumentationen ska diarieföras i enlighet med Malmö stads arkivhandbok samt Arkivredovisning för arbetsmarknads- och socialnämnden.

Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning

Efter genomförd direktupphandling tillkommer ett ansvar att förvalta och följa upp avtalet. Med avtalsuppföljning avses de aktiviteter som syftar till att

säkerställa att leverantören uppfyller de krav som ställts i avtalet och att den upphandlande myndigheten får det som har direktupphandlats.

Det finns en framtagen rutin för avtalsförvaltning och avtalsuppföljning ASN-2025-16946 som reglerar hur uppföljningen ska genomföras.

Sekretess vid direktupphandling

Absolut sekretess gäller under pågående direktupphandling. Det innebär att förvaltningen inte i något fall får lämna ut en uppgift som rör anbud till annan än den som har lämnat anbudet förrän de leverantörer som lämnat offert fått skriftlig information om beslut eller ärendet dessförinnan har slutförts.

I enlighet med tryckfrihetsförordningen samt offentlighets- och sekretesslagen (OSL) upphör den absoluta sekretessen i samband med att direktupphandlingen eller inköpet avslutats, då kan i stället en annan form av sekretess gälla.

Efter att direktupphandlingen eller inköpet avslutats gäller OSL:s 31 kap. 16 § som innehåller ett undantag från huvudregeln i de fall en anbudsgivare på något sätt riskerar att orsakas skada ifall handlingarna lämnas ut. Innan ett utlämnande görs ska en sekretessprövning genomföras.